



מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)



במוקד אירועי השבוע:

- ✓ "תסריט הוליוודי תעמולתי": תגובות באיראן לחשיפת כוונותיה לבצע פיגועים בארצות-הברית
- ✓ החרפה נוספת במתקפה התקשורתית האיראנית נגד ערב הסעודית
- ✓ האם גברו הסיכויים לרעידת אדמה בטהראן בעקבות נסיעת המנהיג אל מחוץ לעיר?
- ✓ מדוע הסעירה אנג'לינה ג'ולי את תעשיית הקולנוע האיראנית?
- ✓ תמונות השבוע: ביקור המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, במחוז כרמאנשאה

עיקרי דברים:

"תסריט הוליוודי תעמולתי": תגובות באיראן לחשיפת כוונותיה לבצע פיגועים בארצות-הברית

בכירים איראנים דחו השבוע מכל וכל את טענות הממשל האמריקאי לפיהן תכננה איראן להתנקש באמצעות שני אזרחים איראנים בחיי שגריר ערב הסעודית בארצות-הברית ולפגוע בשגרירויות ישראל וערב הסעודית בושינגטון.

שר החוץ, עלי-אכבר צאלחי, טען, כי מדובר בתסריט אמריקאי חדש נגד איראן שנועד להסיט את דעת הקהל האמריקאית מבעיותיה הפנימיות של ארצות-הברית ומהמחאה הפנימית כנגד מדיניות הממשל. הוא הזהיר, כי על אף פי שאיראן אינה מעוניינת בעימות עם ארצות-הברית, יש ביכולתה להגיב בחומרה במקרה של עימות.

סגן מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי, דחה אף הוא את טענות ארצות-הברית והגדירן כ"מגוחכות וחסרות כל בסיס". הוא ציין, כי ההאשמות האמריקאיות נגד איראן נועדו ליצור חילוקי דעות בקרב המוסלמים ולהסיט את דעת הקהל הבינלאומית מהתמוטטות הנמשכת של הממסד הקפיטליסטי.

גם המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, והנשיא אחמדינז'אד דחו את ההאשמות האמריקאיות. ח'אמנהאי טען, כי מדובר בהאשמות חסרות משמעות וכי ניסיונותיהם החוזרים ונשנים של מנהיגי המערב להפיץ פחד מפני איראן ולהציגה כתומכת בטרור ייכשלו ולא יצליחו לבודדה. הוא הזהיר, כי כל פעולה אמריקאית כנגד איראן תזכה לתגובה חריפה.

התקשורת האיראנית דחתה, אף היא, את טענות הממשל האמריקאי והציגה אותן כתסריט דמיוני וחסר כל היגיון, שנועד לשרת את האינטרסים של ארצות-הברית במאבקה מול איראן ולהסיט את דעת הקהל הפנימית והעולמית מהבעיות החמורות הניצבות בפניה. אמצעי התקשורת האיראנים דיווחו, כי אפילו בארצות-הברית התקבלו הטענות האמריקאיות בספקנות רבה מצד מומחים ופרשנים.

היומון כיהאן הגדיר את ההאשמות האמריקאיות כתסריט, שנועד להסיט את תשומת הלב מהביקור המוצלח, שערך השבוע המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, במחוז כרמאנשא. שירותי המודיעין של ארצות-הברית, ישראל ובריטניה נאלצים לגייס את כל יכולותיהם על מנת לפגוע במעמדה של איראן לנוכח התמיכה הגוברת בה ובמנהיגה בעולם הערבי. אף אחד מכותבי "התסריט ההוליוודי" לא ניסה, עם זאת, להשיב על השאלה, מה איראן הייתה אמורה להרוויח מפגיעה בשגרירות הסעודית ומהתנקשות בחיי השגריר הסעודי בושינגטון.

היומון סיאסת-י רוז טען, כי התסריט ההוליוודי נגד איראן נועד להסיר מארצות-הברית את הלחצים הנובעים מתבוסותיה ומכישלונותיה, וכי גם לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר הטילה ארצות-הברית על מדינות אחרות את האחריות לפיגועי הטרור, שתוכננו על-ידה.

העיתונות הרפורמיסטית דחתה אף היא את הטענות האמריקאיות נגד איראן, אך גם הזהירה מפני השלכותיהן האפשריות. היומון "שרק" טען, כי לאיראן לא הייתה כל סיבה לפעול נגד השגריר הסעודי ונגד שגרירות ישראל וערב הסעודית וכי היא מעולם לא התנקשה בחיי אזרחים על אדמת ארצות-הברית, ובוודאי שלא בחיי אזרחי מדינה שלישית. "שרק" המליץ, עם זאת, להתייחס ברצינות לגל החדש נגד איראן, שהתעורר בעקבות ההאשמות האמריקאיות. על הרשויות הביטחוניות, הצבאיות והמדיניות באיראן ובארצות-הברית להימנע מיצירת מתחים נוספים בין שתי המדינות, כיוון שעימות צבאי ביניהן עלול להיות בעל השלכות חמורות על העולם כולו.

החרפה נוספת במתקפה התקשורתית האיראנית נגד ערב הסעודית

בכירים סעודים יצאו השבוע בהצהרות תקיפות כנגד איראן בעקבות חשיפת כוונותיה להתנקש בחיי שגריר ערב הסעודית בווינגטון. הצהרות אלה הובילו להחרפה נוספת בנימה האנטי-סעודית הניכרת בתקופה האחרונה בעיתונות האיראנית.

היומון השמרני סיאסת-י רוז טען, כי התייצבותה של ערב הסעודית לצד ארצות-הברית בהאשמותיה נגד איראן נובעת מחשש המשטר הסעודי לנוכח ההתפתחויות בבחריין ובתימן ומכעסו על תמיכתה המוסרית של איראן באזרחי בחריין. בעקבות הפגיעה במעמדה האזורי על רקע ההתקוממויות העממיות באזור נאלצת ערב הסעודית לשתף פעולה עם ארצות-הברית במלחמתה הפסיכולוגית והתעמולתית נגד איראן.

גם העיתון ג'מהורי-י אסלאמי התייחס למשבר הפנימי והחיצוני הניצב בפני שלטונות ערב הסעודית וגרס, כי ניסיונותיה של ארצות-הברית ליצור משבר בין איראן לערב הסעודית לא יצלחו, כיוון שהמשטר הסעודי הניצב בפני משבר מבית ומחוץ אינו מסוגל כיום להיות מעורב במלחמה תעמולתית או בעימות צבאי נגד איראן.

במקביל שבה והאשימה העיתונות האיראנית את ערב הסעודית בשיתוף פעולה עם ארצות-הברית נגד עמי האזור ובדיכוי אזרחיה השיעים. היומון כיהאן האשים את ערב הסעודית במעורבות בהתנקשות בחיי בכירים בתנועות אסלאמיות באזור ובחיי מדעני הגרעין האיראנים וסוכנות הידיעות "מהר" מתחה ביקורת חריפה על מדיניות הדיכוי והאפליה בה נוקטת ערב הסעודית כלפי אזרחיה השיעים.

גם האתר אלף יצא במתקפה חריפה נגד ערב הסעודית והזהיר, כי אם חלילה יבוא היום בו יתפרץ זעמו של העם האיראני כנגד המשטר הסעודי שנוא נפשו, יטהרו הכוחות האיראנים את אדמת החג'אז המקודשת משמו המלוכלך של המשטר הסעודי. בתוך כך הצהיר השבוע איש הדת הרדיקלי, מהדי טאא'ב, בתגובה להאשמות האמריקאיות נגד איראן, כי אילו רצתה בכך איראן, היה ביכולתה להתנקש בחיי המלך עבדאללה עצמו.

האם גברו הסיכויים לרעידת אדמה בטהראן בעקבות נסיעת המנהיג אל מחוץ לעיר?

בעקבות נסיעתו של המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, לביקור בן מספר ימים במחוז כרמאנשאה, הביע בשבוע שעבר בלוגר איראני את חששו, כי היעדרותו של המנהיג מטהראן עלולה להביא לרעידת אדמה בבירה. הבלוגר טען, כי נוכחות המנהיג בטהראן מרחיקה מאזרחיה סכנות ואסונות. במקביל הביע גם האתר הממשלתי בורנא ניוז צער מהיעדרות המנהיג מטהראן וציין, כי שלושה ימים ללא המנהיג שווי ערך למאה שנות חיים.

דברי הבלוגר עוררו ביקורת חריפה מצד גורמים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית. הבלוגר מהדי ח'זעלי, שמתח בשנים האחרונות ביקורת חריפה על כמה מבכירי המשטר ואף נעצר בשל כך, תקף בחריפות את חסידו של ח'אמנהאי והאשימו בהפצת אמונות תפלות. ח'זעלי קרא לשלטונות לחסום את הבלוג ולפעול כנגד מי שמשחק באמונותיהם הדתיות של אזרחי איראן. המנהיג אינו חסין מפני טעויות ואינו מרחיק אסונות מאזרחי המדינה, כתב ח'זעלי.

גם חבר המג'לס הרפורמיסטי לשעבר, אכבר אעלמי, מתח ביקורת על דברי הבלוגר וטען, כי מדובר בביטוי נוסף למדיניות הפצתן של אמונות תפלות ולפולחן האישיות של מנהיגי איראן. אעלמי תהה, כיצד ניתן להאמין, שהמנהיג מרחיק סכנות ואסונות רק מאזרחי טהראן בשעה שהוא מוכר על-ידי נאמניו כשליט חכם ההלכה של כלל המוסלמים בעולם.

ייחוס תכונות על-אנושיות למנהיג העליון מהווה ביטוי נוסף להאדרת דמותו, שהתגברה בשנה האחרונה. הדבר ניכר, למשל, בסרט התיעודי "הופעתו המחודשת [של האמאם השנים-עשר] קרובה מאוד", בו נטען, כי עלי ח'אמנהאי הוא סיד ח'ראסאני, שצפוי על-פי המסורת השיעית להנהיג את קהילת המאמינים לקראת שובו של "האמאם הנעלם".

מדוע הסעירה אנג'לינה ג'ולי את תעשיית הקולנוע האיראנית?

במאי הקולנוע, פרג'אללה סלחשור, עורר השבוע סערה לאחר שהשווה את הקולנוע האיראני לבית בוש. סלחשור ביטא את עמדתו בעקבות דיווח לפיו מפיק הסרטים, עלי סרתיפי, מנהל משא ומתן עם שחקנית הקולנוע ההוליוודית, אנג'לינה גולי, בנוגע לאפשרות העסקתה בסרט קולנוע איראני חדש.

בתגובה להזמנתה האפשרית של ג'ולי לאיראן הצהיר סלחשור, העוסק בעיקר בבימוי סרטי קולנוע וסדרות טלוויזיה הנושאים אופי דתי-אסלאמי, כי הקולנוע האיראני הוא "בית בוש" שצריך להביא "זונה בינלאומית" על מנת להמשיך בפעילותו. תעשיית הקולנוע האיראנית נשלטת, לדבריו, על-ידי חברות ציוניות והיא מהווה חלק מתעשיית הקולנוע ההוליוודית ולא חלק מהרפובליקה האסלאמית.

דבריו החריפים של סלחשור עוררו תגובות חריפות בתעשיית הקולנוע המקומית. חמש שחקניות קולנוע פרסמו הודעת גינוי בה הביעו צער על התבטאויותיו "מלאות השנאה והמכוערות" ויו"ר אגודת שחקני הקולנוע ציין, כי דברי סלחשור מבטאים חוסר כבוד כלפי שחקניות הקולנוע האיראניות ויעלו לדיון בישיבתה הקרובה של אגודת השחקנים.

"תסריט הוליוודי תעמולתי": תגובות באיראן לחשיפת כוונותיה לבצע פיגועים בארצות-הברית

בכירים איראנים דחו השבוע מכל וכל את טענות הממשל האמריקאי לפיהן תכננה איראן להתנקש באמצעות שני אזרחים איראנים בחיי שגריר ערב הסעודית בארצות-הברית ולפגוע בשגרירויות ישראל וערב הסעודית בושינגטון.

שר החוץ, עלי-אכבר צאלחי (Ali-Akbar Salehi), טען, כי מדובר בתסריט אמריקאי חדש נגד איראן שנועד להסיט את דעת הקהל האמריקאית מבעיותיה הפנימיות של ארצות-הברית ומהמחאה הפנימית כנגד מדיניות הממשל. הוא ציין, כי איראן וערב הסעודית מקיימות ביניהן קשרים טובים וכי חילוקי הדעות ביניהן קשורות לסוגיות בינלאומיות ולא לסוגיות בילטרליות. הוא הזהיר, כי על אף פי שאיראן אינה מעוניינת בעימות עם ארצות-הברית, יש ביכולתה להגיב בחומרה במקרה של עימות כזה. הוא הוסיף, כי וושינגטון תאלץ בסופו של דבר להתנצל על האשמות השוא שהעלתה נגד איראן (אירנ"א, 12 אוקטובר).

סגן מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי (Hossein Salami), דחה אף הוא את טענות ארצות-הברית כנגד איראן והגדירן כ"מגוחכות וחסרות כל בסיס". כישלונות מדיניות החוץ האמריקאית הן שגרמו לארצות-הברית לנסות ולהסיט את דעת הקהל הבינלאומית מהתמוטטות הנמשכת

של הממסד הקפיטליסטי ומהמחאה הפנימית בארצות-הברית באמצעות העלאת האשמות מגוחכות, שנועדו ליצור חילוקי דעות בקרב המוסלמים (אירנ"א, 13 אוקטובר).



ההאשמה האמריקאית החדשה נגד איראן. הכיתוב על המטוס: "הפחד מפני איראן"

בראיון לאתר דיפלומטיה איראנית מנה חבר ועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי, מצטפא כואכביאן (Mostafa Kavakabian), חמישה גורמים, שהובילו להאשמות ארצות-הברית כנגד איראן: יצירת חילוקי דעות וויכוחים פנימיים בתוך איראן, הסטת דעת הקהל מן הבעיות הניצבות בפני הממשל האמריקאי בעקבות ההתקוממויות העממיות בעולם הערבי, יצירת חילוקי דעות בין איראן לשכנותיה ולמדינות אירופה באמצעות חיזוק החשש מפני האסלאם, השיעה ואיראן, הוצאת ישראל מהבידוד בו היא נתונה והסטת דעת הקהל האמריקאית מהמחאה הפנימית לענייני חוץ.

כואכביאן ציין, כי מחד גיסא האמריקאים טוענים, שהם מעוניינים לכונן קו הידברות ישיר מול איראן, ומאידך גיסא הם מעלים האשמות חמורות נגד איראן. סתירה זו בהתנהלות האמריקאית מול איראן מבטאת, לדבריו, את המבוכה השוררת בארצות-הברית בנוגע להתמודדותה עם איראן (דיפלומטיה איראנית, 12 אוקטובר).

גם המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, והנשיא אחמדינז'אד דחו את ההאשמות האמריקאיות. בדברים, שנשא במהלך ביקורו במחוז כרמאנשאה, אמר ח'אמנהאי, כי הן חסרות משמעות וכי ניסיונותיהם החוזרים ונשנים של מנהיגי המערב להפיץ פחד מפני איראן ולהציגה כתומכת בטרוור, ינחלו כישלון ולא יצליחו לבודדה. הוא הזהיר, כי כל פעולה אמריקאית נגד איראן תזכה לתגובה חריפה.

התקשורת האיראנית דחתה, אף היא, את טענות הממשל האמריקאי והציגה אותן כתסריט דמיוני, שנועד לשרת את האינטרסים של ארצות-הברית במאבקה מול איראן ולהסיט את דעת הקהל הפנימית והעולמית מהבעיות החמורות הניצבות בפניה. אמצעי התקשורת האיראנים דיווחו, כי אפילו בארצות-הברית התקבלו הטענות האמריקאיות בספקנות רבה מצד מומחים ופרשנים.

האתר עצר-י איראן (Asr-e Iran) הצביע על חוסר ההיגיון שבהאשמות האמריקאיות:

1. לאיראן לא הייתה צומחת כל תועלת מהתנקשות בחיי שגריר ערב הסעודית בושינגטון, ופעולה כזו הייתה ממילא חסרת כל השפעה, כיוון שלא חסרים נסיכים בני משפחת המלוכה הסעודית, שהיו יכולים להחליף את השגריר לאחר חיסולו.
2. מתקפה נגד שגרירויות ישראל וערב הסעודית אף היא חסרת תועלת עבור איראן ואין לה כל סיבה לנקוט בצעד כזה.
3. גם אילו איראן הייתה מעוניינת לפגוע בשגרירויות ישראל וערב הסעודית ולחסל את השגריר הסעודי, לא הייתה לה כל סיבה לעשות זאת דווקא על אדמת ארצות-הברית, שבה יכולתיה המבצעיות מוגבלות. היא הייתה יכולה לבצע פעולות אלה במקומות קלים יותר לפעולה, כגון: אפריקה.
4. אילו איראן הייתה מתכננת פעולה כזו, היא לא הייתה משחררת לאחרונה את שני האזרחים האמריקאים, שנעצרו באשמת ריגול, אלא משאירה אותם כקלף מיקוח לעיסקה עתידית לשחרור איש משמרות המהפכה, שפעל לכאורה על אדמת ארצות-הברית.

האתר טען, כי המרוויחים המרכזיים מההאשמות נגד איראן הם הממשל האמריקאי הניצב מול משבר כלכלי חריף ותנועת מחאה המונית וערב הסעודית המתמודדת אף היא עם בעיית יציבות פנימית. עוד ציין "עצרי-איראן", כי מעצר אזרח איראן בארצות-הברית בהאשמת מעורבות בתכנון פיגועי טרור עשוי להוות תשובה אמריקאית למעצרים של שלושת האזרחים האמריקאים שנעצרו באשמת ריגול באיראן. מבחינת ערב הסעודית יכולה האשמת איראן לשמש כאזהרה עבור איראן לבל תתערב לטובת השיעים המוחים במזרח הממלכה.

האתר הזהיר מפני האפשרות, שמאחורי ההאשמות האמריקאיות ניצבת תוכנית סדורה, שנועדה להכשיר את דעת הקהל הפנימית והעולמית לצעדים נוספים נגד איראן. אף על-פי שמדובר בטענות שווא, נכתב באתר, רבים עלולים להאמין להן, כשם שרבים האמינו לטענות שהשמיעה ארצות-הברית ערב המתקפה נגד עיראק, לפיהן צדאם חוסיין מחזיק בנשק להשמדה המונית (עצרי-איראן, 12 אוקטובר).

היומון כיהאן טען, כי ההאשמות האמריקאיות הן בבחינת תסריט, שנועד להסיט את תשומת הלב מביקורו המוצלח של המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, בכרמאנשאה. במאמר מערכת, שהתפרסם בסוף השבוע שעבר, נכתב, כי ערב הביקור תהו במערב, כיצד הקשר בין המנהיג האיראני לעמו הוא כה עמוק בשעה שבכל רחבי העולם פורצים עימותים בין מנהיגים לאזרחיהם. החשש הקיים במערב מעוצמתה של איראן וממעמדו האיתן של מנהיגה הוא שאילץ את האמריקאים לזרוק את הפצצה ההסברתית שלהם.

ארצות-הברית וישראל חוששות מכך, שלא זו בלבד שלא ניתן לבודד ולהגביל את המהפכה האסלאמית באיראן אלא שהיא אף מתרחבת באזור כולו. שירותי המודיעין של ארצות-הברית, ישראל ובריטניה נאלצים לגייס את כל יכולותיהם על מנת לפגוע במעמדה של איראן לנוכח התמיכה הגוברת בה ובמנהיגה בעולם הערבי. אף אחד מכותבי "התסריט ההוליוודי" לא ניסה,

עם זאת, להשיב על השאלה, מה איראן הייתה אמורה להרוויח מפגיעה בשגרירות הסעודית ומהתנקשות בחיי השגריר הסעודי בושינגטון (כיהאן, 13 אוקטובר).

היומון סיאסת-י רוז (Siyasat-e Rooz) גרס, כי גם לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר הטילה ארצות-הברית על מדינות אחרות את האחריות לפיגועי הטרור, שתוכננו על-ידה. כעת יצאו האמריקאים עם התסריט החדש נגד איראן וסביר, שבקרוב יוקרן ברחבי העולם סרט קולנוע הוליוודי המבוסס על תסריט זה.

האמריקאים ניצבים בפני בעיות רבות: הפגנות בלמעלה מ-1000 ערים ברחבי המדינה וההתקוממויות האסלאמיות בעולם הערבי, שפגעו קשות במעמדה בעולם ובעיקר באזור. לנוכח כישלונותיה של ארצות-הברית היא מבקשת כעת להסיר מעליה את הלחצים הנובעים מתבוסותיה והתסריט האחרון בנוגע לכוונת איראן להתנקש בחיי השגריר הסעודי נועד למטרה זו בלבד. ארצות-הברית ניסתה במשך 32 שנים להפיל את המשטר האסלאמי באיראן, לחתור תחתיו, להחרים אותו ואף לתקוף אותו צבאית, אך דווקא היא זו שנמצאת עתה בתהליך התפרקות (סיאסת-י רוז, 13 אוקטובר).

העיתונות הרפורמיסטית דחתה אף היא את הטענות האמריקאיות נגד איראן, אך גם הזהירה מפני השלכותיהן האפשריות. היומון שרק (Shargh) טען, כי לאיראן לא הייתה כל סיבה לפעול נגד השגריר הסעודי ונגד שגרירויות ישראל וערב הסעודית וכי היא מעולם לא התנקשה בחיי אזרחים על אדמת ארצות-הברית, ובוודאי שלא בחיי אזרחי מדינה שלישית. היומון קרא, עם זאת, לקחת ברצינות את הגל החדש, שהתעורר נגד איראן בעקבות ההאשמות האמריקאיות. על הרשויות הביטחוניות, הצבאיות והמדיניות באיראן ובארצות-הברית להתייחס ברצינות להשלכות האפשריות של עימות חדש בין שתי המדינות ולהישמר מפני יצירת מתחים נוספים ביניהן. עימות צבאי אפשרי בין וושינגטון לטהראן עלול, לדברי "שרק", להיות בעל השלכות חמורות על העולם כולו (שרק, 13 אוקטובר).

גם היומון הרפורמיסטי אעתמאד (E'temad) הזהיר מפני השלכותיה האפשריות של הפרשה האחרונה. במאמר מערכת, שכותרתו: "אנחנו והמלכודת הביטחונית של ארצות-הברית", נכתב, כי ארצות-הברית זקוקה לתירוץ נוסף על מנת לשכנע את דעת הקהל העולמית בנוגע לאיום הנשקף מצד איראן. בתנאים הנוכחיים יש צורך באחדות לאומית, בתבונה דיפלומטית ובדיפלומטיה המבוססת על הפגת מתחים מול המדינות האסלאמיות והערביות. רק באופן כזה יהיה ניתן להשיב לאיראן את המעמד, ממנו נהנתה בזירה הבינלאומית בתקופת הממשל הרפורמיסטי (אעתמאד, 13 אוקטובר).

החרפה נוספת במתקפה התקשורתית האיראנית נגד ערב הסעודית

בכירים סעודים יצאו השבוע בהצהרות תקיפות כנגד איראן בעקבות חשיפת כוונותיה לכאורה להתנקש בחיי שגריר ערב הסעודית בושינגטון. הצהרות אלה הובילו להחרפה נוספת בנימה האנטי-סעודית הניכרת בתקופה האחרונה בתקשורת האיראנית.

היומון השמרני סיאסת-י רוז (Siyasat-e Rooz) טען, כי התייצבותה של ערב הסעודית לצד ארצות-הברית בהאשמותיה חסרות הבסיס נגד איראן נובעת מחשש המשטר הסעודי מההתפתחויות בבחריין ובתימן ומכעסו על תמיכתה המוסרית של איראן באזרחי בחריין. ערב הסעודית חוששת לאבד את בעלות בריתה באזור ומהשפעת ההתקוממויות העממיות ומנסה למנוע את ניצחונן במדינות נוספות. בעוד שהאדה לאיראן בקרב עמי האזור, למשל: בקרב אזרחי מצרים, מתגברת, מעמדה של ערב הסעודית יורד בעקבות ההתפתחויות האזוריות. לא ייפלא איפוא, נכתב בסיאסת-י רוז, כי היא משתפת פעולה עם ארצות-הברית הניצבת, אף היא, בפני משבר כלכלי-חברתי פנימי, במלחמה הפסיכולוגית והתעמולתית נגד איראן (סיאסת-י רוז, 16 אוקטובר).

גם העיתון ג'מהורי-י אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) התייחס למשבר הפנימי והחיצוני הניצב בפני שלטונות ערב הסעודית. במאמר מערכת, שפרסם בראשית השבוע, גרס היומון, כי השיקולים של ארצות-הברית בתכנון התסריט האנטי-איראני האחרון, שנועד ליצור משבר ביחסי איראן-ערב הסעודית, היו מוטעים, כיוון שהמשטר הסעודי אינו מסוגל להיות מעורב כיום במלחמה תעמולתית או בעימות צבאי נגד איראן. שני המשטרים הנתמכים על-ידי ערב הסעודית: בבחריין ובתימן, הולכים וקורסים והמשטר הסעודי הגיע למבוי סתום גם בהתמודדותו עם האופוזיציה הפנימית הסעודית.

דחיקת המשטר הסעודי לעימות חדש - ובמיוחד עם מדינה חזקה כמו איראן - היא בבחינת מזימה כנגד ערב הסעודית. נראה, כי הממשל האמריקאי הגיע למסקנה, שהשושלת הסעודית הגיעה לסוף דרכה והוא מחפש להביא לשלטון בערב הסעודית יסודות חדשים, על מנת שלא לאבד את השליטה במשאבי הנפט במדינה זו. היומון המליץ לשלטונות איראן ליעץ למשטר הסעודי לבל ייפול למלכודת האמריקאית ויחריף בכך עוד יותר את בעיותיו הנוכחיות (ג'מהורי-י אסלאמי, 15 אוקטובר).

במקביל שבה והאשימה העיתונות האיראנית את ערב הסעודית בשיתוף פעולה עם ארצות-הברית נגד עמי האזור ובדיכוי אזרחיה השיעים. היומון כיהאן טען, כי ערב הסעודית שיתפה פעולה עם ארצות-הברית וישראל בהתנקשויות בבכירים ב"התנגדות האסלאמית" ובאיראן. ההתנקשויות כנגד בכירים בתנועות אסלאמיות בלבנון, בפלסטין, בעיראק ובאפגניסטאן ובחיי מדעני הגרעין האיראנים תוכננו, לטענת כיהאן, על-ידי ארצות-הברית, בריטניה, צרפת, גרמניה, ישראל וערב הסעודית על מנת לחלץ את המערב ואת המשטר הסעודי הקורס מהמשברים בהם הם נתונים (כיהאן, 16 אוקטובר). סוכנות הידיעות מהר (Mehr) מתחה ביקורת חריפה כנגד מדיניות המשטר הסעודי כלפי האזרחים השיעים בממלכה וטענה, כי גם אמצעי התקשורת המערביים משווים את מדיניות הדיכוי והאפליה בה נוקטים הסעודים כלפי השיעים במזרח ערב הסעודית למדיניות האפרטהייד בדרום-אפריקה (מהר, 14 אוקטובר).

האתר אלף (Alef) יצא אף הוא במתקפה חריפה נגד ערב הסעודית. במאמר פרשנות שפרסם הגיב האתר לדבריו של שר החוץ הסעודי, סעוד אל-פיצל, שהזהיר בימים האחרונים את איראן

לבל תנקוט פעולה כלשהי נגד ארצו. הנסיך הסעודי יודע בוודאות, נכתב במאמר, כי האשמותיה החדשות של ארצות-הברית נגד איראן מופרכות וכי אפילו ל"אדוניו האמריקאים" אין אומץ לתקוף את איראן, ועל אחת כמה וכמה שלא לחייליהם הסעודים הפחדנים.

מדיניות איראן מבוססת על שאיפה לחזק את הידידות עם מדינות האזור ועם עמיהן, גרס אלף, אך על שר החוץ הסעודי לדעת, שהמשטר הסעודי הוא אחד המשטרים השנואים ביותר על העם האיראני וכי לאזרחי איראן יש עימו חשבון פתוח ארוך. ערב הסעודית תמכה בעיראק במלחמתה נגד איראן, טבחה בעולי הרגל האיראנים בשנת 1987, תמכה בארגון הטרור הבאלוצ'י ג'נדאללה, משמשת כמשרתם המרכזי של ארצות-הברית ו"המשטר הציוני" באזור ומגנה על המשטרים הרודניים בבחריין ובתימן בדיכוי אזרחיהן המתקוממים. אם חלילה יבוא היום בו יתפרץ זעמו של העם האיראני כנגד המשטר הסעודי, הזהיר "אלף", יטהרו הכוחות הצבאיים של איראן את אדמת החג'אז המקודשת משמו המלוכלך של המשטר הסעודי (אלף, 15 אוקטובר).

בתוך כך הצהיר השבוע איש הדת מהדי טא'א'ב (Mehdi Ta'eb) העומד בראש מרכז החשיבה עמאר המזוהה עם חוגים רדיקלים במחנה השמרני, כי אילו רצתה בכך איראן, היא לא הייתה צריכה להתנקש בחיי השגריר הסעודי בושינגטון, כיוון שיש ביכולתה להתנקש בחיי המלך עבדאללה עצמו (פרארו, 15 אוקטובר).

האם גברו הסיכויים לרעידת אדמה בטהראן בעקבות נסיעת המנהיג אל מחוץ לעיר?

בעקבות נסיעתו של המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, לביקור בן מספר ימים במחוז כרמאנשאה, הביע בלוגר איראני בשבוע שעבר את חששו, כי היעדרותו של המנהיג מטהראן עלולה להביא לרעידת אדמה בבירה.

בפוסט, שפרסם תחת הכותרת: "איני שבע רצון מנסיעת האדון (אקא, Agha, כינוי לח'אמנהאי) לכרמאנשאה", כתב הבלוגר, כי נוכחות המנהיג בטהראן מרחיקה ממנה את הסכנות והאסונות וכי רבים מאזרחי איראן חוששים, כי היעדרותו מהעיר תנוצל על-ידי האדמה כדי לרעוד. אזרחי איראן רבים מאוד וכמות החטאים בעיר רבה אף היא, כתב הבלוגר, והדבר היחיד שמרחיק את הסכנות מפני החוטאים הרבים שיש בעיר היא נוכחותו של ח'אמנהאי (www.sayyedali.com, 10 אוקטובר).

במקביל הביע גם האתר בורנא ניוז (Borna News) המזוהה עם הממשלה צער לנוכח היעדרות המנהיג העליון מטהראן. שלושה ימים ללא המנהיג שווי ערך למאה שנות חיים, נכתב באתר. כל שנייה עוברת באיטיות והעיר טהראן ריקה בלעדיו (בורנא ניוז, 14 אוקטובר).



דברי הבלוגר עוררו ביקורת חריפה מצד גורמים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית. מהדי ח'זעלי (Mehdi Khazali), בנו של איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה אבו-אלקאסם ח'זעלי (Abolghassem Khazali), שמתח בשנים האחרונות ביקורת חריפה על כמה מבכירי המשטר ואף היה עצור בשל כך, תקף בחריפות את חסידיו של ח'אמנהאי והאשימו בהפצת אמונות תפלות.

בפוסט, שפרסם בבלוג שלו, כתב ח'זעלי, כי כאשר קרא את דברי הבלוגר מטהראן חשב בתחילה, שמדובר בסאטירה שנכתבה על-ידי אחד ממתנגדי המשטר, אך לאחר מכן הבין, כי מדובר באמונות תפלות ובשטויות לפיהן נוכחותו של המנהיג בעיר ואף תליית תמונתו על קיר בית מקנות חסינות מפני רעידת אדמה.

הוא הביע תקווה, שמישהו בלשכת המנהיג יחסום את הבלוג ויפעל כנגד אלה המשחקים באמונותיהם הדתיות של האזרחים. המנהיג, כמו כל אדם אחר, אינו חסין מפני טעויות ואינו מרחיק אסונות מאזרחי המדינה. צדק ושביעות רצונם של האזרחים הם ששומרים על החברה, ואם אלה אינם מתקיימים, צפויה להתרחש רעידת אדמה, שתחסל ראשית כל את המנהיגים (www.drkhazali.com, 12 אוקטובר).

גם חבר המג'לס הרפורמיסטי לשעבר, אכבר אעלמי (Akbar A'jami), מתח ביקורת על דברי הבלוגר וטען, כי מדובר בביטוי נוסף למדיניות הפצתן של אמונות תפלות ולפולחן האישיות של מנהיגי איראן. אעלמי תהה, כיצד ניתן להאמין, שח'אמנהאי מרחיק סכנות ואסונות רק מאזרחי טהראן בשעה שהוא מוכר על-ידי חסידיו כשליט חכם ההלכה של כלל המוסלמים בעולם. מדוע אזרחים המתגוררים מחוץ לטהראן ונחשבים חסידי המנהיג העליון מופלים לרעה? האם גבולות גיאוגרפיים יכולים להצדיק אפליה כזו? מה מונע מהמנהיג להרחיב את השפעתו המיוחדת אל מחוץ לטהראן? חבר המג'לס לשעבר הזהיר, כי אלה המפיצים אמונות תפלות כאלה משיגים תוצאות הפוכות מאלה שהם התכוונו להשיג (www.akbaralami.com, 13 אוקטובר).

ייחוס תכונות על-אנושיות למנהיג העליון מהווה ביטוי נוסף להאדרת דמותו, שהתגברה בשנה האחרונה. הדבר ניכר היטב בסרט התייעודי "הופעתו המחודשת [של האמאם השנים-עשר] קרובה מאוד", בו נטען, כי עלי ח'אמנהאי הוא סיד ח'ראסאני, שצפוי על-פי המסורת השיעית להנהיג את קהילת המאמינים לקראת שובו של "האמאם הנעלם". בנוסף הופץ באיראן לפני

מספר חודשים סרטון YouTube המתעד דרשה דתית, שנשא דרשן תפילות יום השישי בעיר קום, חגית אל-אסלאם מחמד סעידי. בדרשה סיפר איש הדת מפי מקורביו של המנהיג העליון, כי בשעה שיצא ח'אמנהאי מרחם אמו פרצה המיילדת בצעקות וטענה, כי הוא קרא "יא עלי", קריאה הנהוגה בקרב השיעים ומתייחסת לאמאם השיעי הראשון, עלי בן אבו-טאלב.

מדוע הסעירה אנג'לינה ג'ולי את תעשיית הקולנוע האיראנית?

במאי הקולנוע, פרג'אללה סלחשור (Farajollah Salahshoor), עורר השבוע סערה לאחר שהישווה את הקולנוע האיראני לבית בוש. סלחשור ביטא את עמדתו בעקבות דיווח לפיו מפיק הסרטים, עלי סרטיפי (Ali Sartipi), מנהל משא ומתן עם שחקנית הקולנוע ההוליוודית, אנג'לינה ג'ולי, בנוגע לאפשרות העסקתה בסרטו החדש של הבמאי מסעוד דהנמכי (Masoud Dehnamaki), "שערוריה". סרטיפי ציין לאחרונה, כי ג'ולי הביעה עניין להגיע לאיראן לשם השתתפות בסרט, אך נדרשים עדיין תיאומים נוספים (טהראן טיימס, 4 אוקטובר).

הזמנתה האפשרית של ג'ולי לאיראן עוררה את זעמו של סלחשור, העוסק בעיקר בבימוי סרטי קולנוע וסדרות טלוויזיה הנושאים אופי דתי-אסלאמי, ובהם סדרת הטלוויזיה המצליחה: "הנביא יוסף". בראיון, שהעניק לפאנא (PANA), סוכנות הידיעות של התאחדות התלמידים האיראנית, הישווה סלחשור את הקולנוע האיראני המוכן להעסיק את אנג'לינה ג'ולי לבית בוש ואמר, כי קולנוע כגון זה צריך להביא "זונה בינלאומית" על מנת להמשיך את פעילותו. הוא ציין, כי תעשיית הקולנוע האיראנית נשלטת על-ידי חברות ציוניות ואינה מהווה חלק מהרפובליקה האסלאמית כי אם חלק מתעשיית הקולנוע ההוליוודית. ראשי תעשייה זו אינם נאמנים לאסלאם ולא להגדיר את הקולנוע האיראני כקולנוע אסלאמי אלא כקולנוע שמהותו מערבית, ציונית והומניסטית. הוא גם תקף בחריפות את שחקניות הקולנוע האיראניות המתגאות, לדבריו, בכך שתמונותיהן בחצי עירום מתפרסמות באינטרנט (פאנא, 15 אוקטובר)



פרג'אללה סלחשור

התבטאויותיו הבוטות של סלחשור עוררו בימים האחרונים תגובות חריפות. חמש שחקניות קולנוע פרסמו הודעת גינוי לדבריו בה הביעו צער על דבריו "מלאי השנאה והמכוערים". הן קראו לו לעזוב את הקולנוע האיראני על מנת שיוכל לשגשג ולהשיב לעצמו את שלוות נפשו (ח'בר אונליין, 16 אוקטובר).

שחקנית הקולנוע, רויא תימוריאן (Roya Teymourian), ציינה, כי דברי סלחשור פוגעים גם בשחקניות, ששיחקו בסרטיו שלו. היא הוסיפה, כי הסערה שהתעוררה סביב האפשרות

להגעתה של אנג'לינה ג'ולי לאיראן היא חסרת משמעות ונועדה להסיט את תשומת הלב ממצבו הקשה של הקולנוע האיראני הנמצא במצב של תרדמת. גם יו"ר אגודת שחקני הקולנוע, דאוד רשידי (Daoud Rashidi), מתח ביקורת על דברי סלחשור ואמר, כי הם מבטאים חוסר כבוד כלפי שחקניות הקולנוע האיראניות. הוא מסר, כי התבטאויותיו של סלחשור יועלו לדיון בישיבתה הקרובה של אגודת שחקני הקולנוע (פרארו, 17 אוקטובר).

תמונות השבוע: ביקור המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, במחוז כרמאנשא



